

BEVEDERING BIJ LIPOCHROOM GELE DAN WEL RODE KLEURKANARIES

Op elk keurbriefje staat de rubriek *bevedering*, welke met maximaal 14 punten door de keurmeester wordt gewaardeerd. Meestal echter blijft deze steken bij 13 en dat is NIET nodig. Het kan het verschil zijn tussen kampioen of tweede in jouw favoriete kleurslag!

Algemeen: De bevedering van een vogel heeft meerdere functies:

- Isolatie tegen verlies van lichaamswarmte,
- Ze houden de vogel waterafstotend,
- Het is de visuele communicatie met zijn soortgenoten en of belagers,
- Ze vormen de dragers/oppervlak van het vliegend vermogen,
- Ze bezitten kleurstoffen waarmee onderscheid tussen soort en mutant is waar te nemen.

In tegenstelling tot haren die alleen een beschermende rol spelen bij de zoogdieren hebben de veren bij vogels een meer complexe structuur. De

vogel huid is samengesteld uit de opperhuid die in contact staat met de omgeving en daaronder de lederhuid. Hierin bevinden zich bloedvaten, de zenuwuiteinden en enkele klieren, maar ook een soort zakjes, follikels, waarin de veergroei begint. De veer vormt zich van onder naar boven. Als ze de opperhuid doorboort, is ze omgeven door een hoornachtig omhulsel dat opspringt als de baarden zich beginnen te vormen. Het gedeelte van de veer dat in de huid blijft steken is hol en wordt de spoel genoemd, die verder overgaat in de volle schacht, waaraan in twee rijen de baarden zijn bevestigd. De baarden zijn op hun beurt voorzien van zijtakjes, de baardjes en haakjes waarmee ze aan hun voorganger zijn bevestigd. De onderkant van de veer bestaat uit een soort zachte baarden zonder baardjes en haakjes en dit noemen we het dons van de veer, terwijl het gedeelte daarboven wordt de vlag genoemd.

Melanine

De grotere veren hebben langs de schacht twee zijden, het smalle deel noemt men de vaanzijde en het brede deel noemt men de vlagzijde. Veren hebben een boven- en onderkant, de kant welke van het lichaam af is gekeerd, heet de extal zijde en de binnenkant, welke naar het lichaam toe is gekeerd, heet de ental zijde.

Zodra de spoel de opperhuid doorboort wordt ze ook voorzien van de nodige melanine en carotenoïde, geregeld door de betrokken genen. Als een veer is volgroeid, wordt ze een dode structuur zonder enige bloedtoevoer. Elke follikel kan jaarlijks minimaal één, twee of soms wel drie veren produceren. Normaal wordt één maal per jaar tijdens de rui het hele verenpak vernieuwd, meestal in de maanden juli tot september in een periode van ongeveer zes weken. In het eerste jaar

echter worden niet alle veren gewisseld, de slag-, staart-, en armdekveren wisselen het eerste jaar niet!

De bevedering van de vogel bedraagt gemiddeld 6% tot 12% van het totale lichaamsgewicht. Het gewicht is afhankelijk van erfelijke aanleg (intensief of schimmelfactorig), het klimaat en het jaargetijde, hoe kouder hoe meer veren, echter sommige groepen veren zijn constant van aantal, zoals 36 vleugelpennen (18 aan elke vleugel) en 12 staartpennen.

PRAKTISCHE TIPS

Controle op lengte bevedering door een flankveertje te trekken en deze (compleet met spoel) te meten. Deze verschilt van <3,0 cm tot meer dan >4 cm. Advies een gemiddelde van 3,6 aan te houden, bijvoorbeeld een combinatie van 3,2 met 3,8. Gegarandeerd dat twee vogels van >4,0 cm lengte gevoelig zijn (in het eerste of tweede levensjaar) voor lumps. Deze vogels maken meestal ook veel veren aan waardoor strakke bevedering, zeker flankbevedering, bijna onmogelijk wordt. De intensieve vogel kan ook lang bevederd zijn, er moet dus worden gecontroleerd.

De intensiviteit in combinatie met de optische/blauw factor leidt tot volledig doorgekleurde vleugel en staartpennen.

Lipochroom (vetstof) vogels met gele of rode kleur kunnen we op kleur controleren, door de veer (vleugel- of staartpen) op wit papier te leggen. De vaanzijde, kleurbezittende zijde, met elkaar te vergelijken op diepte van het geel/rood onder invloed van de optische factor en vooral de breedte, het maximale bezit van de kleurstof. Ook met flankveren kan dat worden gecontroleerd, veren zijn maximaler, meer naar de richting van de spoel door gekleurd. Het aanmaken van de gele/rode lipochroom kleur is afhankelijk van voeding en de aanleg voor zuiver kleurbezit. Onzuiver van kleur is alleen door een strenge selectie te voorkomen. Durf dit te controleren door aan gele/rode vogels onkruidzaad te voeren en die vogels welke de goede kleur vasthouden voor de fok te selecteren.

Dit is slechts een tipje van de informatie die we aan onze leden geven. Kijk in het colofon van "Onze Vogels" naar ons adres of bezoek onze website of Facebook pagina.

Wij heten alle belangstellenden op een van onze themadagen van harte welkom.

Tekst: Bestuur Nederlandse Kleurkanarie Club

Foto's: Piet Onderdelinden.